

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsaciga mesca na celi poli, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XV.

V Ljubljani 10. grudna 1862.

List 35.

O duhoven, kdo si ti?

Ti si mašnik; z oljem te mazilil
Bog je sam, ker On te je pomilil.
De Melkizedeka smés posnemaj'. —
Božje Jagnje v roke clo prijemaj'.

Ti si mašnik; kadar ti mašuješ.
Pri altarji Božjo moč skazuješ.
Kristusovih pet besed le praviš,
Ze Ga živ'ga na altar postaviš.

Ti si mašnik; z evangeljem v roki
Kličes k seb' derhal, ki po široki
Cesti hodi, naj bi se vernila
In na vozki poti se resila.

Ti si mašnik; gobove ozdravljaš.
Mertve clo med žive spet postavljáš.
Kadar gresniku besedo praviš:
„Jest odvezem te“ — mu grehe odpraviš.

Ti si mašnik; nosiš križ na ramah.
Grešna čeda stiska te; v tezavah
Stokaš s Kristusam, medliš in omaguješ,
Siab pod težko butaro zdihuješ.

Ti si mašnik; hrib in plan prehodiš.
Čedo Božjo paseš, vladaš, sodiš;
Za njo moliš, za njo serce bije.
Dokler ti na zemlji solnce sije.

Ti si mašnik; kadar bode bila
Zadnja ura, žilica terpnila:
Te ko Jagoje tud bo pot oblival,
Preden v raju bodeš z Njim počival.

Ti si mašnik; vstal tud boš iz groba.
Oživela tvoja bo truhnoba.
S Kristusam boš sodil čedo svojo,
Ko se tresla tud bo duša tvoja.

Ti si mašnik; sliši služnik Božji!
Le vojskuj se s satanam v orožji!
Oh, le trud' za vsako se dušico.
De zaslišiš: „Vsed' se na desnico!“

Ti si mašnik; pa — zastonj se trudim
Razumeti to; v pepel se zgrudim;
Večnimu jecljam le červic cast,
Ki je maštvu toljko dal oblast!

Ant. Namrc.

Vabilo

prečastitim gosp. duhovnom in sploh pisateljem slovenskim.

Bliza se Slovenom imeniten čas. V kratkem bo 1000 let, kar sta dospela k njim Solunska brata Konstantin ali Ciril in Metod, jim oznanovala sveto vero, vredila pisavo, slovenila sveto pismo in obhajala službo Božjo v njihovem jeziku. In radostni so bili Slovenci, slišati veličastva Božje v svojem jeziku. Radostni, veseli so tudi prihodnjega leta, in delajo razne priprave, spodobno obhajati to slovesnost, po

mnoгих slovanskih krajih na severji in na jugu. Bomo li mi Slovenci roke križem deržali? —

Po spričbah veljavnih mož je ravno stara slovensina tisti jezik, v katerem sta Ciril in Metod govorila in pisala ter nam zapustila naj starji slovstvene spominke, in nova slovensina je prava hčerka nekdanje veličastne matere. Kaj bode pač prinesla sedanja slovensina za vezilo svoji materi? — Lepo vezilo zarés bo celo vnovič primerno poslovenjeno sveto pismo, katerega natis je skorej dogotovljen. Lepo vezilo bo razširjanje bratovšine ss. Cirila in Metoda, ktera se bo svesto zlasti prihodnje leto močno pospeševala in — koliko premore stanovitna, združena molitev! Lepo vezilo bodo razne knjige, popisovanja življenja svetih aposteljnov slovanskih, ktere so že napovedane tudi v slovenskem. Kako lepo in spodobno bi bilo, ko bi slovenska duhovšina sploh posvetila kak spominek svetima dobrotnikom Slovenov! Iz tega nagiba se je dogovorilo v Ljubljani nekaj duhovnov, dati na svetlo prihodnje leto verstven in slovstven spominek na čast ss. Cirilu in Metodu s katoliškega, zlasti tudi duhovskega obzira.

Bila sta Ciril in Metod duhovna, pravovernna, pokorna sinova svetega Očeta rimskega papeža, zvesta in vdana družnika svete katoliške Cerkve. V to cerkev sta spravila Slovenci, za to cerkev sta govorila in pisala, za njeno povečanje delala, in kakor sta sveto živela, tudi sveto umerla. Torej ji je katoliška cerkev povzdignila v občino svojih svetnikov in zlasti Slovanom v česenje priporočila. Prav in spodobno je tedaj, da se jima postavi katolišk verstven spominek. — Bila sta Ciril in Metod s sostavo azbuke ali abecede, s slovenjenjem svetega pisma in družih cerkvenih knjig tudi začetnika domačega slovenskega slovstva; prav in spodobno je torej, da se jima postavi tudi slovstven spominek.

V ta namen torej vabimo in prosimo s tem pisanjem vse slovenske duhovnike, pa tudi druge gospode pisavce, katerim je mar slovstveno djanje, da naj bi blagovoljno kak spis v to spomenico poslali. V lični slovensini bi naj bili spisi, bodisi v prosti besedi, bodisi v pesmih, različnega obsega, verstvenega, npravnega, zgodovinskega, jezikoslovnega itd. Dobro bi bilo, ker smo si Slovenci tako blizo — in vendar tako deleč med seboj — žali Bog! tudi skorej 1000 let ločeni v veri in cerkvi, da bi se popisalo, zakaj in kako je razkolnija nastala, koliko nas je vsih, koliko zahodnje, koliko (katoliške izhodnje, zedinjene in nezedinjene) greške cerkve, da bi se popisalo, kolikor že, obeh notranje in vnanje življenje; da bi se skazalo, v čem se ločimo, kako bi se mogli v veri približevati, kako se zediniti, koliko je katoliška Cerkev v dosego tega namena si

prizadela in s kacicim vspehom; kako se razširja bravovina ss. Cirila in Metoda; zgodbe, povesti, pri-slovce, iskre, sploh reči, ki služijo v pojasnjenje in porazumljenje, ki zadevajo verstvo in slovenstvo, življenje in djanje v tem zaslužnih mož, reči, ki me-rijo na to, da bi bili Slovani v resnici in ljubezni prej- en hlev in en pastir itd.

Spise prosimo poslati vredništvu „Zgod. Danice“ vsaj do 9. marca, do dneva, ko se pri nas skupej obhaja god ss. slovanskih aposteljnov Cirila in Metoda. Potlej se bo razpisalo naročevanje ter razglasilo, kdaj in kako pride spominek na svetlo. Zeleti je, da bi se spominek spravil na dan vsaj do Duhovega (Bin-košt), kakor želimo gotovo vsi pravoverni Slovani, da bi sv. Duh razsvetlil zmotene brate, ogrel njih serca ter jih skorej pripeljal nazaj v naročje svete matere katoliške Cerkve, — in kakor sije svetlo solnce od izhoda do zahoda, da bi svetilo tudi solnce prave svete vere od jutra do večera, in povsod se daroval Bogu prijetin in dopadljiv dar. Bog daj na prošnjo ss. Cirila in Metoda! Več ljubljanskih duhovnov.

Sv. Mohor, prvi apostelj Slovincov.

Nasi bratje na Moravskem se pripravljajo ti- sučnico godino svojega pokristjanjenja po ssv. Cirilu in Metodu prihodnje leto slovesno praznovati in se v Bogu veseliti, da v letu 863 sta ta aposteljna Slovanov s telesom papeža in učenika sv. Klemenca prišla iz Bulgarskega na Moravsko sv. kersansko vero ondašnemu slovanskemu narodu oznanovat. Tako je prav!

Kdaj bomo pa mi Slovenci osemnajststoletni spomin svojega prvega aposteljna in rojaka sv. Mohora, po katerim je nam luč kersanstva došla, hvaležno obhajali? Ako pogledamo v imenik oglej- skih škofov in patriarhov, kakor ga v šematizmu go- riškem nahajamo, najdemo, sicer pod opazko nego- tovosti, leto 63 po Kr. za prvo leto njegovega vik- sega pastirstva v Oglejski cerkvi in slovanskih deželah zaznamnjano. Po tem takem bi se mi Slovenci s svo- jimi brati na severji lahko tako-le strinjali, da bi svoje osemnajststoletnico njih tisučletnemu spo- minu pokristjanjenja pridružili in prihodnje leto 1863 s posebno prazničnostjo po vsem slovanskem svetu obhajali. Takemu priporočilo svojo besedo dati, pri- stavim nekatere čertice v razjasnjenje:

Sv. Peter, pervak aposteljnov, je leta 43 po Kr. pervikrat v Rim prišel, in je svojega tovarša in pa evangelijskega tolmača sv. Marka seboj pripeljal. (Glej apost. djanje pogl. 12. verst. 17 ad marginem.) Tačas je le devet let zaporedoma v Rimu ostal, ondi učil in nevernike spreobračal; svojega tovarša pa pošlje v zgornjo Italijo kersanstvo oznanovat. Tako priprediga sveti evangelist Marka v mesto Oglej in njegova božja beseda se mehkih serc Slovincov, ki so bili večina mestljanov v Ogleju, kaj veselo prime. Med drugimi je bil pošten in moder mestljan, po imenu Germohoras, okrajsano Mohor, in kakor okolišine tistih časov kažejo, bil je Slovenec, ne pa Nemec po rodu; saj ima beseda čisto slovensko ko- renito slovko in pomen, pisatelji so ga za Nemca šteli, ker Slovincov prav poznali niso, marveč so mislili, da vsi barbarski narodi na polnočni strani Italije so sploh le nemškega plemena. Ta razumni mož se je s posebno gorljivostjo svete vere poprijel in bil je sv. Marku nar zvestejši učenec, tako da sv. evangelist ga seboj v Rim vzame, in ondi sv. Petru skaže. Knez aposteljnov ga z veseljem sprejme, in kmalo spoznavši njegovo bistrumnost, ukazeljnost, serčnost, pobož-

nost, gorečnost v sveti veri in ljubezni do Jezusa, ga nameni za mašnika in Ogleju za apostoljskega škofa, ter ga za to važno nalogo pripravljati začne. Pa ce- sar Klavdi leta 52 po Kristusovem rojstvu vsim judam ukaže Rim zapustiti, in tudi sv. Peter, rojen jud, je mogel vsled tega povelja Rimu slovo dati. (Glej apostoljsko djanje pogl. 18., verst. 2.) Tako so Petrovi blagi nameni, ki jih je imel s sv. Mohorom, nekoliko zaostali. Leta 54 po Kr., ko je Klavdi umerl in Neron cesariti pričel, se sv. Peter spet v Rim poverne, svoj apostoljski stol za vselej ondi postavi, in od tačas sv. Mohora za odločeni visoki poklic na dalje pripravlja; kajti vemo, kako skerbni so sveti aposteljni bili v pokladanji rok, da to se ni naglo godilo, in kdor je želel apostoljski škof biti, je mogel veliko let po stopinjah cerkveno službo opravljati. Zadnjič sv. Peter našega rojaka mašnika posveti in ga pošlje za apostoljskega škofa v Oglej, ter mu iz- roči vse okrajne dežele ob jadranskem morji po Slo- venskem. Spoznamo, da ni mogoče za gotovo do- ločiti leta, kdaj se je sv. Mohor v Oglej povernil; vender pa, če pomislimo, da leta 64 po Kristusu se je pod cesarjem Neronom veliko preganjanje in mor- jenje kristjanov v Rimu pričelo, ker v tem letu je imenovani okrutnik svojo desetletnico (Decenalia) obhajal; če nadalje presodimo, da že poprejšnje leto so kristjanje v Rimu znanje imeli od vsega, kar se jim je napravljalo, ter so v velikem številu iz mesta bežali; če zadnjič še prevdarimo, da na Božje navdajanje je sv. Peter ravno takrat, ko so hude stiske kristjanom protile, serčne može mašnike po- svečeval ter jih priganjanim pravovernim dajal tolaž- nike, učenike in opominjevalce: mislim, da smo blizo resnice, ako z oglejskim že omenjenim imenikom l. 63 po Kr. za to važno dogodbo vzamemo. Vsled tega bi bil sv. Mohor 5 let v Ogleju sveto vero ozna- noval; kajti že leta 67 je po verjetnim mnenji dné 12. mal. serpana mučenstvo preterpel; pa svetnik je sod- niku Sebastu prav govoril, ko mu brez tajbe pové, da že nad dvajset let pravemu Bogu služi, ker je bil že leta 46, na učilo sv. Marka slepoto malikovanja spoznavši, zmoto in hudobijo malikov zavergel.

Se vé, da moje misli so le osebne, vender sem jih tukaj sprožil, nadjaje se, da kak učen mož bo to reč bolj na tanko pregledal in nam Slovincem v tej zadevi razjasnjenje dal. Ako nam pa nobeden za gotovo te verne dogodbe ne razloči, svetujem, vze- mimo leto 63 po Kr., odkar se je Slovincem sveti evangelij oznanovati pričel, zakaj nedvomljivo je v tem letu sv. Mohor že v Ogleju pridigoval, in napra- vimo se, prihodnje leto z vso mogočno slovesnostjo praznovati: naj drugi narodi zvedó, kako Slovani svoje aposteljne časte, in kako hvaležni so nebesom za presveti zaklad Jezusovega edinozveličavnega nau- ka, da se nepremakljivo derže svete katoliške in apo- stoljske vere *).

F. J. Kaffol.

Lažnjivi preroki.

(Dalje.)

Kakor volkovi le zato med čedo planejo, de ovce zgrabijo, jih podavijo in razmesarijo, tako se tudi lažnjivci in motivci le zato med zveste vernike pri- klatijo, de pravovernost, véstnost in bogosluznost

* Ta dopis nas je silno razveselil, zlasti ker je „dobro došel“ ravno v dobo, ko smo se namenili, ss. Cirilu in Metodu spomi- nico napraviti, kakor današnje vabilo kaže. Mislimo, de to dvoje se v spominici dobro dá zediniti; vender pričakujemo nadaljnih nasvetov veljavnih rodoljubov. De bi se pa tudi od cerkvene strani kej storilo, bi se mogli višji gospodje te reči poprijeti.

Vred.

napadajo, čisti Jezusov nauk kalé in lepo kersansko zadržanje kazé, de prave Jezusove ovčice ob vero, mir vesti, nedolžnost, prijaznost in gnado božjo, ob dušno življenje pripravijo, in jih v zrelo zmote in pogube pahnejo. Zato presladki Zveličar Jezus tako skerbno svari, rekoč: „Varujte se lažnjivih prerokov, ki k vam pridejo v ovčjih oblačilih, znotraj so pa zgrabljivi volkovi.“

Ali kako in na čem pa hočemo in zamoremo spoznati zgrabljive volkove, ki se kakor nedolžne ovce oblačijo in nosijo?

Naš zveličar Jezus nam je gotovo znamnje dal, po katerim zamoremo preoblečene zgrabljive volkove od ovc ločiti, ki dalje pravi ¹⁾: „Po njih sadu jih bote spoznali. Ali se bere grojzdje s ternja, ali smokve z osata? Vsako dobro drevo rodi dober sad, malopridno drevo pa malopridin sad. Dobro drevo ne more malopridniga sadu roditi, in malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu. Torej po njih sadu jih bote spoznali.“ Jezus hoče s to trojno priliko od ternja, od osata in drevja reči: Kakor se dobro in zlahtno drevo po dobrim in zlahtnim sadu spozna; tako se tudi dober in pravoverin človek po dobrim in lepim djanji, in življenji in hudobin, krivo-verin in neverin človek pa se po hudobnim in brezvernim djanji in življenji spozna. Grojzdje ne raste na ternji, ampak na vinski terti, smokve ne rastejo na bodečim osatu, ampak na zlahtnim smokvenim drevesu; tako tudi v resnici dobre dela in prave čednosti so le v pravi veri in pri častivcih prave vere; pri motivcih in krivih verah jih ni. Motivci in krivo-verniki le lažejo, se z dobrimi deli šopirijo, čednosti v resnici pa nimajo, temveč če jim v obraz in roke gledamo, zapazimo zdaj to zdaj uno kersanskim čednostim nasprotno pregreho in gerdobijo, ter vidimo, de gonilo ali vreteno vse njih hinavske poštenosti in vsega tega, kar delajo ali počno, je lakomnost časti in blaga, pasenje vkoreninjenih priljubljenih misel, nasladnost življenja itd. Če se volk tako varno v ovčjo kožo zavija in z njo svoje volčje oči, zobe in kremplje prikriva, se vender le, če nanj pazimo, ne more popolnoma prikriti, temuč se že po priložnosti izda, de je res volk. Ovce so krotke in pohlevne, volk pa je prešerin, zabavljiv in zgrabljiv. Če mu tudi ovce nič nočejo, vender le vzroka iše, jih zgrabiti in daviti; če on tudi zgorej iz potoka pije in ovce spodej, in potok od njega doli k ovcam teče, on, gerdi zobac, vender le ovce dolži, de mu vodo kalé, in jih zategavoljo terga in mori.

Ravno taki so in ravno tako delajo vsi dušomrivci, trosivci laži in zmót, krivo-verci in neverci vsih časov in krajev. Če jih krotke in pohlevne ovčice sv. katoliške Cerkve še tako pri miru puste, z njimi še toliko poterpljenja imajo, in se jim povsod, kjer in kar je moč prijazno umikajo; jim vender le zmeraj zabavljajo, jih vender le vedno napadajo, neprenehama nad njimi jezik brusijo in jih to in to obdolžujejo, de jim dobri ljudje, sosebno katoliški duhovni, potoke njih vednosti kalé, in solnce njih razjasnenosti mračé, in tako vzroka išejo, jih grabiti po casnikih, obrekovati, jim poštenje ropati, jih daviti, to je, jim krivico, pa tudi sploh mir podkopavati, razpertje, prepire, punte in vojske vkresovati in vžigati. Ali ne pričuje tega Lutrova zmota, ktera je nasiednjič s silodelstvi na duši in na telesu milijone ljudi pomorila, kraljestva razperla, mesta pežigala, cerkve in samostane ropala. — Ne pričujejo tega krivi in laž-

njivi nauki francoskih učencov in modruhov osemnajstiga stoletja: ne pričujejo mar tega sedanje prekučije po Laskem? Kdo drug jih je pa podkuril, če ne lažnjivi nauki in krivi zapopadki? in kdo drug ima od njih kaj hasni kot lažnjivi preroki, krivi kristusi in zgrabljivi volkovi? Pri zgrabljivih volkovih ovce zgubijo volno in življenje, ako se z njimi pečajo. Zatega voljo nas dobrotljivi Jezus tako skerbno pred njimi opominja: „Varujte se lažnjivih prerokov, ki k vam pridejo v ovčjih oblačilih, znotraj so pa zgrabljivi volkovi. Po njih sadu (po njih delih) jih bote spoznali.“

(Dalje nasled.)

Stolnik tristo zelénih

svojimu vérnimu slugu Garibaldu.

Ne bilo bi priljudno, ljubček moj! ki imaš enako osodo z menoj, ako bi ti saj nekterih verstic ne pisal. Zraven dolžne pohvale moram te tudi posvariti in ti povedati, de si mi skorej pregoreč v moji službi. Delaj počasi, in ne zdrazi mi prezgodaj začetnika časov; kajti bilo bi mi jako škoda, ako te naglo umakne. Ne bom ti pripovedoval, kako se je moje kraljestvo za-te treslo, ko si bil dobil svinčenko v nogovico; nekaj zato, ker bi bil tako verliga delavca na zemlji zgubil, še bolj pa zato, ker me je bilo groza, de bi utegnil v zadnji britkosti od mene apostazirati, in h kerdelu Krizaniga prestopiti. O ljubček, te sramote bi ne mogel jest prenesti; pa tudi ti pomisli, de te bodo vsi moji ljudje na svetu vekomaj v zvezde kovali, ako mi zvest ostaneš. Tudi moje plačilo ti ne bo odšlo. (Sam pri sebi tiho: „De te le v šest dobim, boš že vidil, kako te bom grel, — vse drugač, kakor pri Aspromonte.“)

Naj pa se na svoj „tema“ povernem in ti dokazem, de si mi, ljubček, pregoreč: poslušaj me! Pred 6000 leti sim si jest hotel v enaki prenašli vnemi pridobiti lastino njega, ki je začetnik časov, in dobil sim jo po škarnici, de še zmiraj šepam, kakor mi „ultramontanski“ Krajnec zabavlja. In ti, neprecenjeni! si jo unkrat enako skupil, ko si se bil napotli v lastino njega, ki je namestnik Krizaniga. Torej: „Pozor!“ ne prenašli se, moj serček. Sej si že veliko storil: skorej de svoje šantave noge več ne čutim, kadar pogledam na lepo žetev, ki si mi jo napravil: Čez 100 hlevov brez pastirjev; toliko mojiga djanja *) po tistih (sveto-)hramih; toliko preganjanja tistih nazarencov **); vsa dežela v kervi plava; nezmerna stiska in britkost onega, ki sedi na rimskim stolu (tiho: čeravno me njegova zaupljiva mirnost kakor tisoč skerpjonov šiplje), — pa kdo bo stel, sej vseh: tvoje delo je vse to!

Naj ti povém pa, zakaj mi počasi delaj. Véčni časov vé vse v svoj prid obrniti, in njegova prizanašljivost ima svoje meje; če bolj zareče za moje kraljestvo delaš, hitreje boš na „konfinu“, in bolj se moji dušmani narasajo. Si mar pozabil osodo Kavurjevo, Kaputovo in še marsikterih, kakorsne med drugimi tista „klerikalna Danica“ tako rada pobira in moje „reakcionarje“ z njimi pita. Povem ti, de tiste sicer kanalčkove besede: „o Roma o morte,“ so na moje roge kakor toča bile, ker sim previdil, de iz tega ne bo dobre kaše.

Pa tudi ona tista, ki mi je bila glavo poterla, de me še zmiraj spomin zapuša, je že spet nekaj razpregla, kar bi se morebiti ne bilo zgodilo, ako bi bili moji ljudje bolj hladnokervni. Na hiljade ljudi se

¹⁾ Mat. 7. 16—18.

*) roparstva in svetoskrustiva. **) duhovnov.

gnjete k zidini Špoletanski, si pridobit reči, ki meni niso všeč *). — Ako si pa ti kerc dobil, ko si hotel v Rim pogledati, naj ti povem, de tudi nas kdo ne sme kej zoper njega, ki sedi na rimskim stolu. Pri Kaputu sim se bil v svetohlinski plašj zagernil, ko sim ga zoper Pija IX. šuškal; nekoga v Neapeljnu sim bil te dni nadražil, de je očitno zoper njega klet: ali povsod se mi je naključilo ravno nasprotno tega, kar sim želel in bil namenil. Enaka se godi mojim ljudem, ko se cerkveniga ali samostanskiga premoženja lotijo; če ni drugač, ga mula ugonobi, kdor jo ugrabi posvečenimu ljudu. Jest ti sicer tega ne morem na tanko dopovedati, ker v mojim peklenkim jeziku ni besed za vse reči onih, ki se kličejo katolici; poglej pa v časnike mojih preganjavcov, tam boš vse dobil. (Gl. današnje „Jabelka in lesn.“) To ti pa povem, de jest šantava bestja in zraven tega še s tako slabim spominam skorej vselej slabo naletim, kadar kako veliko delo začnem. Omahovavna politika Napoleonova do cerkve je storila, de so vsi francoski stari (škofje) kakor močin zid ostopili na stolu sedečiga v Rimu; italske prekucije so gorečnike le toliko hujše zdražile zoper mene (nota bene: nekaka „Armonia“ v Torinu mi žuga vse serca odverniti), in de molčim od toliko družih sploh, mi tisti čerki s svojimi klci in spisi, pa tudi s svojim žebranjem močno v škodo hodijo. Prav imaš, de jih tako hudo preganjaš; zanasam se na-te, de jim boš še marsiktero rano vcepil (tiho: jest jih bom pa tebi sto in sto, kadar v moje kraljestvo prideš; le čakaj tiček!). Bodi torej sercin, pa previdin, de boš delj časa delal v mojim ternovim vertu: plačilo ti ne bo odšlo. (Šantavec in stotnik 300 zelenih se zaničljivo smeja nad svojim sužnjem, ki to pesmo tolikanj pazljivo bere, in se stermoglavi v večnih tamnic kraljestvo.)

Dahomej.

(Dalje.)

Ko se človek k temu ljudstvu nekoliko privadi, želi njegovo zgodovino zvediti. Tode pri jeziku, ki se nikoli ni pisal, v deželi, ki nima nikakoršnih izročil in spominov iz nekdanjih časov, pod kraljestvam, ki vse v sebi zedinva in zakriva, je nemogoče kaj zanesljiviga na dan spraviti. Ako bo potreba, bi utegnili evropejski arhivi, n. p. na Angleškim, Francoskim, posebno pa v Lisaboui, imenitne zapiske dajati. Nar bolj znamenita sta nam poslednja kralja, Gezo in njegov sin Grere, ki zdaj vlada. Uni je bil ravno tako sloveč vojskovod, kakor kralj; štirideset let je vladal svoje ljudstvo in privojskoval je nar veči del sedanjiga kraljestva. Pri svojih imenitnih zmožnostih, sercnosti in vojaških lastnostih bi se bil mogel tudi z evropejskimi vladarji častno meriti, ako bi bil imel enako odrejo. Škoda pa, de ni mogel zmiraj vladati, kakor bi bil rad. Nasprotvali so mu malikovavski fetiški služabniki, pravi sužnji ujeza, ki je morivec od začetka. Le-ti so postavili neusmiljene vravnave, de se na sto in sto ljudi zakolje na žertvenikah, napolnjenih s prekletstvom. Gezo se je tem žertvam ustavljal, kolikor je premogel; celo nar lepši zmage je pridobil brez prelivanja kervi. De je take sterčenja vredne namene dosegel, je spretnost Dahomejanov v svoj

prid obračal, kateri namen dosežejo, de se ne vedo kdaj. Njegova urnost je bila v tem, de je sovražnika počasi in skrivaj obdal in mu ni druge poti pustil, kakor se podati. Veliko měst, pravijo, je tako pridobil. Mirno so zvečer njih prebivavci pospali, in zjutraj pred zoram, še na svojih plevnicah, so bili že vojniški jetniki. Namesti pa, de bi bili jetnike klali, so jih za sužnje prodajali, tako se saj kri ni prelivala. De bi peklenško kervi žejo fetiških služabnikov tolažil, je Gezo v smert obsojene hudodelnike prihranoval, ter jih je dajal skupaj ob glavo djati. Res je, de hudobni njegovi ministri so večkrat tudi take v smert zročili, katerih so se hotli iznebiti; vender se je takrat komej po sto ljudi v smert dajalo, dandanašnji pa se žertva s 1000 v vojski vjetimi premajhna zdi. Tukaj je slehern na to grozovitnost tako navajen, de se od tih klánj ravno tako govori, kakor bi v Evropi govorili od obsojenih, ki jih blagosercin vladar o kaki slovesnosti pomilostuje in izpusti.

Sploh se pa govori, de tako usmiljenje je kralja Gezota življenje stalo. Če je to res ali ne, na tem ni kaj; gotovo je, de po svoji poslednji vojski, namesti de bi bil vjete dal posekati, kar so fetiški služabniki po sili tirjali, jih je rajši zastonj dal ljudem, ktere je hotel obogatiti, in nato, pravijo, ga je neki fetiški služabnik umoril. Ko se je po njegovi smerti l. 1858 zastran naslednika obravnavalo, so se poglavarji ločili v dve strani: eni so hotli obderžati staro navado, po kateri se vsako leto tavžente ljudi pokolje; drugi pa, de naj se opusti ta šega. Nočem razkrivati, kaj de je zanikarnišim k zmagi pomagalo. Tako je bil na prestol povzdignjen knez Badu, Gezov sin, in z njm so poprejšnje kervave postave zopet veljavo zadobile. Nihče naj pa ne misli, de se ljudje le o velikih slovesnostih koljejo; noben dan ne mine, de bi ne odletela kaka glava pod mečem nepreprosljiviga prenapetstva; ta kervožeja, je viditi, hoče tudi tiste požreti, kateri jo nasitujejo. Lansko leto je stermela Evropa v naznanilu, de je 3000 ljudi poklanih. Oh, de bi jih ne bilo vender saj več kot 3000, in naj bi bila pri tih preklicanih žertvah smert edino hudo! Dovolite, naj vas ne užalujem z nadaljnim dopovedovanjem; pero se mi ustavlja, vse popisovati, kar so mi pravili, kateri so vidili. Čez neke dni bom stopil pred tega kralja in pred te fetiške služabnike, kateri iz njega izsitujejo kri toliko nesrečnih. Že je slovesno poslanstvo k nam odpravil in željo razodel, nas viditi; imenoval me je svojiga prijatla. Dal sim mu zalih daril izročiti, in zanesljivo nas bodona njegovim dvoru kraljevó sprejeli; rečem pa pristo in brez strahu, ko bom sam pred njim stal, ne bom zamóril v sebi vpitja in nejevolje svojiga serca ravno tako malo, kakor malo bom, ako mi Bog pomaga, Balu svoje kolena pripogoval, kar tukaj vsi drugi delajo. Drugač delati bi bila sramota; kdo pa bo svoj glas povzdignil za pravice človeške nature, ako bomo tudi mi molčali? *) (Dal. nasled.)

Prečudne bukke.

Egiptovski kralj Ptolemej Filadelfi, ki je vladal 279 let pred Kristusom, je svojo kraljevo bukvarnico z nar boljšimi bukvami napolnil. Iz tega namena je poklical v Egipt iz Indije 72 nar modrejših in učenih mož, kateri so ves stari testament iz hebrejskiga v gerški jezik prestavili. Akoravno so eden od drugiga razloženi pisali, so bile vender vse bukke tako pisane, de se ene od drugih tudi v nar manjši pičici niso razločile, kakor de bi bile vse z eno dušo, z enimi ustmi in z enim peresam pisane. Ta prestava svetopisemskih bukev je imela v judovski in krist-

*) Neka stara Marijna podoba ob razvalini nekdanje cerkve pri Spoletu se je jela pred nekimi mesci čudežno skazovati. Prečudnih ozdravljanj in zmiraj večih čudežev ne popisuje le samo „Armonia“ v dolžih spisih, ampak tudi sami špoletanski škof „Giov. Batt. Arnaldi“ jih v posebni knjigi zbirajo. Ravno te dni smo dobili dotično molitev k Marii, pomoči kristjanov in litanije z odpustki od prijatla iz G., hvala mu! Morebiti dobimo scasama tudi bukvice in bomo o ti dogodbi dragim braveam več povedati. Vred.

*) Naj ga ise, kdor si ga upa najti, posvetniga modrijana, kateri bi za svoje izmišljarije, s kterimi učeni svet moti, bil pripravljen tako neprestrašeno svoje življenje v nevarnost postaviti kakor ta misijonar. Kaj tačiga premore le keršanska resnica, vsterjena na skalo, ki je peklenške vrata ne premagajo. Vr.

janski cerkvi vselej nar večji veljavo. Število bukev imenovane kraljeve bukvarnice je naraslo nad 70 tavnent. Poznam pa drugo bukvarnico, v kateri so zakladi vseh učenost shranjeni. Na Pariškem vseučilišču sta bila sv. Tomaž Akvinski, angeljski, in pa sv. Bonaventura serafinski učenik, sveta moža, v vsih svetih učenostih izučena. Neki dan Angeljski Serafinskiga vpraša, iz katerih bukev li on svoje visoke učenosti jemlje? In pokazal mu je, pa kaj? Ali bukve sv. Avguština? ali Krizostoma? ali Ambroža? Nič tega ne. Kaj tedaj? Peljá ga v svojo izbico, odpre pisavno omarico, in vzame iz nje, kaj? Neko borno podobo Jezusa na križu, od vednega kuševanja vso oglašeno in od brezštevilitnih solz vso zamazano. To, je rekel Bonaventura Tomažu, to so moje bukve, moja vsa bukvarnica. Razveseljen se Tomaž Bonaventuratu zahvali, in od tiste dobe ni bral in prebiral nobenih bukev s toliko gorečnostjo, kakor bukve sv. britke martre, tako de je zaslužil iz ust Križaniga slišati trikrat besede: „Tomaž, dobro si pisal od mene!“ — Tako so nar svetejši možje te bukve spoštovali, kajti v njih, ravno v njih so hranjene vse učenosti in vsa modrost, pa tudi zapisane imena tistih, kateri so za vživanje Božje časti naznamnjani. Kdor ne bo v teh bukvah zapisan najden, ne pojde v nebeški Jeuzalem.

Te bukve niso samo znotraj, ampak tudi od zunaj vse popisane; znotraj z neskončno ljubeznijo Jezusa Kristusa, s katero nas je ljubil do smerti; odzunaj pa s presvetimi kervavimi ranami, ker je bil od podplata nog do temena na glavi ves ranjen in razmesarjen. Te bukve zamore tudi sleherni brati. So pa te prečudne bukve natisnjene blizo Jeruzalema v bukvarnici gore Kalvarije pri \dagger , s čerkami hudobnih judov. Založil jih je Jezus Nazarenski, Kralj judov leta 33 svoje starosti in sicer z dovoljenjem nebeškega Očeta. Cena teh bukev je — brez cene, ker prodajavec sam pravi: „Pridite in kupite si, brez srebra in brez kake ménje.“ Te bukve mora poznati, imeti in prebirati vsak kristjan, zakaj:

Al Jezusa Križan'ga ljubi,
Al pa se na večno pogubi!

Ant. Namre.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. 4. t. m. je dobilo 37 gg. bogoslovcev iz 1. leta tonsuro in iz 3. manjši blagoslovce.

Iz Ljubljane. 3. t. m. je bil po dolgi bolezní pokopan g. Jan. Zorin, prvi učenik na mestni glavni šoli pri sv. Jakopu.

Začasni vodja gosp. dr. Henrik Mitteis, je od svitl. cesarja izvoljen prvi vodja ljubljanske gimnazije.

Iz Ljubljane. Ker se spisuje življenje ranjega našiga slavniga rojaka in misijonarja, dr. Naceta Knobleherja, od česar bomo prihodnjič več govorili, torej prosimo vse gospode, kateri imajo še kake nenatisnjene pisma ali druge pomočke k večimu pojasnjenju, naj jih blagovolijo v kratkim nam poslati, de se v ta blagi namen porabijo.

Iz Ljubljane. Govor prečast. gosp. Franc Kosarja, ki se je v mariborski, ljubljanski in celjski čitavnici s toliko pohvalo bral in s toliko zadovoljnostjo poslušal, je v posebni kujžici natisnjen in se dobiva po 10 kr. pri gosp. Gerberji in v ljubljanski, marburški in celjski čitavnici. Ker ta govor, akoravno ima glavni ozir na slovstvene zasluge pokojniga škofa Slomskega, vender obsega kratek obris vsega tjih življenja, upamo, de bo marsikomu z njim vstreženo, in kupovali ga bodo toliko rajši, ker čisti znesek je odmenjen za semeniško cerkev v Marburgu.

Iz Ljubljane. Novi politiški časnik „Naprej“ gosp. Vilharja, pravi napoved, bo razun novic obravnaval znanje vsake verste, lepoznavske reči, nauke o vedah in umetnostih; oznanoval oglašila, denarne veljave, kaj važnišiga iz tergovinstva itd., posebno pa se hoče ozirati na svojo slovensko domovino. Njegov prvi pomočnik bo gosp. Fr.

Levstik. Izhajal bo po dvakrat na teden na srednji poli in veljal 6 gold. na leto. — Vošimo in serčno želimo, naj bi „Naprej“ stopil v prijazno kolo slovenskih časnikov ter v lepi zložnosti delal z njimi vred za časni in večni blagor slovenskiga ljudstva, tako mu tudi zanesljivo bode prijaznost vérnih Slovencev in Božji blagoslov.

V Velikoven je gosp. Andrej Einspieler izvoljen poslanec za deželni zbor.

Iz Liburnije, v predgod sv. Nikolaja. Prijazna Liburnija si je nekaj let sem v mnogih duhovnijah lepe križeve pote omislila; lepi izgled koristne gorečnosti za sv. križev pot ene duhovnije je navdušila drugo bližnjo k enakemu utemeljenju, zlasti v Kastavski dekanii. Omenim naj novega blagoslovljenega in postavljenega sv. križevega pota v Bersecu, posebno zato, ker samo 2 prosta selaka Beršecana sta sv. štacijone oskerbela po neutrudljivem gosp. fajmostru Urbanu Golmajeru, kterega slavno ime, de kratko rečem, je v vsakem oziru vredno, da naj se v zlate bukve zaznamnja. Izdelan je v Ljubljani, z 2 velikema križema vred, po izverstem mojstru Marotu, Kastavcu, pravem poštemem bistroglavcu. Tako so vsi stroški stali 2 selaka. „Mateja Farozic-a in Ivana Škalamera.“ nad 500 gold. Bog blagoslovi velikoserčna ta dobrotnika! Blagoslovljevanje in cela pobožnost s sv. mašo in pridigo, od 10 do blizo 2 popoldne, se je prav v lepem redu opravljalo sv. roženkransko nedeljo tekočega leta. Pozvani so bili za blagoslovljenje in pridigo v. č. O. Vilhelm, bivši Pazinski gvardjan, sadašnji vodnik red. novincev in horvaški pridigar na Tersatu. V pridigi, ktera je blezo celo uro terpela, so prav prilično omenili, da bi bilo prav potrebno in dobro, da bi se farna Beršecka cerkev saj nekoliko vzdignila in podaljšala, ker potreba časa to na vse strani zahteva, in nadjati se smemo, da vljudna obnaša in vedna skerb za lepoto hiše Božje gosp. fajmostra bode s časom našta pripravne serca k temu potrebnemu delu, posebno ako Gospod Bog bolje letine da. Darežljivost omenjenih 2 poljedelcov pa kaže, kako se tudi pri nas bijejo pobožne serca za Božjo čast.

Na Dunaji Slovenci so delavni; sliši se, de eden poslovenjuje Ligvorjevo „Salve Regina“; — eden „Sokrata“. — Prihodnjič bomo obširniji povedali, kakošno drugo imenitno delo smo ravno prejeli od Slovenca na Dunaji.

Štirje letni časi.

(Iz zapuščine ranje. učenca Engelmana, Nožarjevega ©).

I. Pomlad.

Iz spanja zimskega budi se nrava,
Pomladno solnce zdatno jo ogreva,
Kol merzloti v nje berlog veleva,
Da spet poganja nječna zelenjava.

Dreves razcveta že se gola glava,
Na veji šibki ptica glasno peva,
Po logu, berdu, dolu se odneva
Nje in škerjanca pev, ki v zračji plava.

Z voliči kmet njiv brazde dolge orje,
Zvižgaje čednik s čedo vré v pogorje,
Za ktero mu priprosto serce bije.

Spet potok šumljajoči se pretaka,
Let doba mu otroških je enaka,
Ko proti reki se s hitrostjo vije!

II. Poletje.

Gorkeji in gorkeji pa prihaja
Goreče solnce, skor navpik z višine.

*) Imamo še več ličnih poezij od tega verliga, nam le prezgodaj vzetiga slovenskiga mladencá, ki bo Danica sem ter tje ktero razglasila. Od njega naj se uči naša mladina, kako se da prelepo, pa vselej poštemo in nedolžno spevati. Vr.

Obaja gostih seno temné globine,
Med petjem ptičjim vstaja, sije, vzhaja.

Blisjijo se nam sadja rudečine,
Ki kras jih nježnih zelenjad obdaja;
Hlad nas krepča zaraščenega gaja,
Kjer serce prosto bije. tožnost mine.

Pod serpom pada žito, ga ravnajo
Ženice v snope. cepci ropotajo,
Zvenkljanje čede čuje se s pašnikov.

Valijo tamni pa se zad snežnikov
Oblaci, z bliskom strašijo up kmeta —
Kot up mladenča hitijoče leta.

III. Jesen.

Na polji ljudstvo delavno se giblje,
Jesenski sad si s plodajih njiv pospravlja,
Kot jed za ostro zimo skerbná mravlja,
Za vozom voz domú se težko ziblje.

Na kupe sadje zrelo se nasiplje,
V dolu se pa megla gosta obotavlja,
Ki merzlo, mokro vreme nam napravlja,
Da z drevja listje velo se usiplje.

Nastane merzla noč, je vse tiheta,
Na nebu čistem zvezdice migljajo,
Le mesec mirni razveseljuje pota.

Pač hitro letni časi nam derdrajo,
Prešine nas o teku njih strahota:
Al časi vedno le naprej veslaja. —

IV. Zima.

Polja, livad, logov rast usahnila,
Pokriva merzla jo snega odeja,
Pod težo se sibi globoko veja,
Kjer ptica se poleti je glasila.

Zar solčni redkih ur nas pičlo ogreja,
Svit mirne lune, svitlih zvezd števila
Blisčijo se skoz zračja merzle krila,
Potoka tek počasi se odceja.

Pomlad podoba perve je mladosti,
V krasote cvet čas urno jo spreverne
Ki tudi v cvetju kratke je dolgosti.

Jesen je čvrsta delavnost človeška
Za njo se kmali zime zvezda vterne:
Zjasi pa spet se pomlad ji nebeška!

Razgled po kersanskim svetu.

V Bratislavi so undan nekteri časniški vredniki jez-dili v bližnjo vas. Eden izmed njih pa, vidivši britko martro pred nekim mostom, začne preklinjati, rekoč: „Kako de se v devetnajstim stoletji še zamorejo terpeti enaki ostanki srednjevekové neumnosti in katoliške tumposti, ne morem zapopasti!“ Kmal nato se splasi konj eniga izmed jezdicov, drugi konji so jezdice otresli, širokoustnik pa je bil v mostov deržaj tako tresen, de se mu je čeljust sterla. K temu ga je konj s podkovo na persi telebil, de se je nesrečnemu kri iz ust uderla in je na mestu mertev obležal. — Lep lekcijon tudi za marsiktere dunajske vrednike.

Zastran deržavnega zbora v Torinu piše „Armonia“ pomenljive besede: „Seje našiga zbora, ki se verdevajo ravno ob devetnici neomadežaniga spočetja, nam v spomin kličejo veliki in nezmerni razloček, ki se razodeva med deli človeške nečimernosti in med slovesnimi določki rimskiga papeštva. Osem let je, kar so Pij IX. vérsko določili neomadežano spočetje presv. Marije Device, in vesoljni svet se je podvergel njih besedi, in je veroval, in veruje, in bo veroval. Naš zbor pa ne vé nič določiti, nič dognati, in kadar kaj reši, poslanci sami storjene sklepe pridno grajajo in podirajo. In vender se ti častni gospodje dandanašnji z vojako pertijo zoper papeža Neomadežane, ter hočejo v Rimu veliko dvorano katoličanstva namestiti s svojim (revnim) zborom.

Tode Neomadežana je stala zraven terpljenja in bojov Pija IX., kakor je že ob znožji križa stala pri bolečinah Jezusa Kristusa; in kadar se ima nevredno delo dopolniti, se strese nebo in zemlja, se preterga skrivnostno zagrinjalo, se razodenejo skritosti temnih družb, se spoznajo odpadniki svetisa, in Francija in Rusija in Prusija, ki so se zdele mertve, se vzdigajo iz svojih grobov, govoriti za reč rimsko in rimskiga papeža. To je delo Device, ki čuje in v pomoč stoji preljubljenimu Piju IX. Častimo veliko Gospó zedin-vaje se z Njo deliti pomoč našimu svetimu Očetu, in podpirajmo ga z molitvami, z upori (protesti zoper krivice), z brambami, s svojo neprelomljivo zvestobo, in svojimi blagosercnimi darovi.“

V god francoske cesarice Evgenije je tudi mladi cesarovič Napoleon jedel pri cesarski mizi. Poprosi pa Napoleonček privoljenja za nektere napitnice, in napije najpred mamič. Hvala mu vriši od vsih strani. Potem napije očetu. Navdušenje je še enkrat večí. Poslednjič napije svojimu kerstnimu očetu ali botru, Piju IX. — in: vse odervené, čakajoči znamnja od gospodarja. Cesarica pa z rokami pokljá in objame svojiga sinčka, ki jo je bil tako moško naredil. Ali dvornístvo ni vedilo, če je storilo dobro ali hudo, ko se je ravnalo po zgledu cesaričinim, ter je tudi ob dlani luskalo, ker cesar se je s tem zadovoljil, de si je med tem takim berke vihal.

Predsednik amerikanskih zveznih deržav, protestant, je 16. kim. vojaštvu zastran praznovanja dneva Gospodoviga povelje dal, ki bi vsakimu katoliškimu generalu delalo poštenje in čast. Pravi namreč:

„Predsednik, višji poveljnik vojenstva in brodnarstva, tirja in rezno zapoveduje, de naj spodobno praznujejo dan Gospodov častniki in prostaki v vojaštvu in mornarstvu. Imenitnost zapovedaniga tedenskiga počitka za človeka in živinče, posvečene pravice kersanskih vojakov in mornarjev, spodobno spoštovanje nar boljših čutil kersanskiga ljudstva, in dolžin ozir na Božjo zapoved tirja, de se ob nedeljah v vojenstvu in mornarstvu le samo to dela, kar tirja naj terši sila. Ne čednost (disciplina) ne značaj narodovniga vojaštva ne smé terpeti, ne reč, ki jo brani, v nevarnost se pripravljati z oskrunovanjem dneva ali imena Najvikšiga. V tem času očitnih stisk, naj govorim z Wasingtonam leta 1776, „zamorejo vojaki dosti opraviti najti v službi Božji in svoje dežele, ne pa de bi se pogrezovali v pregreho in spačenost.“ Pervo splošno povelje, dano od očeta naše dežele po razglašeni samostojnosti, kaže duh, v katerim so bile naše načelstva vstanovljene in vedno varovane: — „General se nadja in zanaša, de vsak častnik (oficir) in prostak (gmajnar) si bo prizadeval živeti in delati, kakor se spodobi kersanskimu vojaku, ki nar drajši pravice in prednosti svoje dežele brani.“

„Abraham Lincoln.“

Jabelka in lesnika.

Baron Walterskirchen v Kittsee je 28.000 gold. zapustil s tem naročilam, de naj se obresti (1410 gold.) vsako leto sv. Jurja dan razdelé med tiste, ki so brez lastniga zadolženja v pomanjkanji, ki imajo obilno deržino, ali jih je sicer kaka nesreča zadela, ter pomoči potrebujejo. Domači fajmošter in srenjsko spredništvo določi, katerim naj se pomoč deli. Letos jih je bilo sv. Jurja dan v prvo 23 obdarovanih, nar manjši znesek je bilo 20, nar večí 200 gold. — Na Slovenskim bi se tudi kaj taciga dobro prileglo, in ne kazilo bi, vmés pridne mladenče vzeti, kateri se ne potepajo in ne ponočujejo. S tem bi se gerdimu ponočevanju z nar večim vapeham nasproti delalo. — V Genovi so mende našli spominek Kristofa Kolomba. Pomnijo pa naj Italijani, de ta mož je bil velik, ker bil je katolišk in prijatelj mnihov. Kolomb je pisal na čelu svojih pisem: Jezus cum Maria — sit nobis in via: Je-

zue z Marijo bodi z nami na potu.“ (Arm.) — Nekteri ameriški listi, ki jim je bil dosihdob Garibaldi leskeča zvezda laške prostosti, ga začénjajo znamenjati „za republikana, rudečkarja, za jakobinarja l. 1789, za kervi žejniga človeka.“ — Današnji čas je slabiga sloveza zavoljo preganjanja cerkvenih oseb, kar je začetik preganjanja cerkve sploh. Torej čujte, kateri se vero imate, „antikristov je zdaj veliko!“ Zlasti se je svet vzdignil zoper take, ki ubogim bolnikom brez lastniga prida, iz zgoli keršanskiga usmiljenja strežejo, namreč: zoper usmiljene sestre. In kakor je čutiti, posebno zato, ker usmiljenice zraven telesnih tudi duhovne dela usmiljenja skazujejo ubogimu človeštvu; one ne išejo le samo, da bi se revežu bolniku tukaj prilajšalo, ampak tudi da bi se po prestanim časnim terpljenji v večnosti opočil. Kdor je temu nasproti, je narveči človeški sovražnik, on je svojimu bližnjimu zavolj „gnade“ nevošljiv in zoper sv. Duha greši. Sovražniki pa niso s tem zadovoljni, da preženejo in odpravijo take dobrotnice terpečiga človeštva, temveč udarec udarcu pridrevajo in jih potem še očitno po časnikih psujejo, sramotijo in obrekujejo. Tako n. pr., kakor Volksfrd. piše, so jim poslednji čas vzeli vodstvo kaznovavnice in pokorivnice v Leopoldstadt-u, k temu pa jih še nekdo v „Wanderer-ji“ obrekuje, da nihče zanje maral ni („allgemeine Unbeliebtheit“) itd. Neko jutro sestre kar na celo dobijo naznanilo, da bodo mogle napravo zapustiti, in da jo neki jud prevzame. Kje, kako in kdaj? ni znano, ker očitna zmanjšavna dražba ni bila razpisana. (Rečeno je namreč, da jo je boljši kup prevzel, k čimur pa dopisnik „?“ stavlja.) Zastran „allgemeine Unbeliebtheit“ pa dopisnik pripoveduje več reči, iz katerih se ravno nasprotno vidi, da so bile namreč sestre vse sploh ljubljene in spoštovane in da ljudstvo vse na okrog žaluje zavolj njih odhoda. — Bog dopusti nad svojo Cerkev vsaktere viharje priti, da se v njih Božja moč in oblast katoliške Cerkve toliko jasniše pokaže, da se razodene, kako res ni tako mogočniga sovražnika, da bi ga ona ne premagala, bodi si domač ali tuj, očitin ali potuhnjén. Pred 8 stoletji so bile evropske vlade tako verne, da so pošiljale vojske zoper turka, naj bi se svete mesta otele iz njegove roke. Dandanašnji so vlade, ki se keršanske imenujejo, pa vender skerbno mislijo, kako bi omahujočo Turčijo ohranile, naj starši in naj svetejši prestol pa pustijo ropati in mirno gledajo, kako roparska derhal lepo Italijo razdeva in skruni. Povsod božjeropne roke svete reči napadajo. V Ropatransone na Napolitanskim so neki hudodelci misijonski križ poderli in ga v neko globino vergli. Pa tudi Božje sodbe se razodevajo, kakoršnih več smo že naznanili. Kaputo v Ariani, edini izmed vsih škofov, ki je bil papeževi reči nezvest, je rekel 6. kimovca 1861 pričujočim: „Pojutrišnjim bom Devico Marijo posil, da bi papeža njegove svojglavnosti rešila, in upam, da prihodnje leto, ravno ta dan, se mu bom v Rimu s kraljem skupaj za njegovo spreobrnjenje zahvalil. Tode „ravno ta dan“ 1862 je umrl nesrečni škof, in kralj (Viktor Emanuel) ni bil v Rimu! — Tovarš neke skrivne družbe v Neapeljnu se je peljal iz mesta v bližnjo kerčmo, je pa na vprašanje, kam se pelje, odgovoril: „v Rim“, in je gerdo preklinjal zoper sv. Očeta. Ko pa do kerčme pride, ga mertvud zadene in po njem je. — Mož v Force, tudi na Napolitanskim, je bil pri ropanji kloštrov obogatel in si tudi neko mulo pri-lastil. Ko je pa jezdil ogledovat posestva, ki jih je po krivicí nagrabil, ga je ravno tista mula vergla in vpleténiga vlekla ter vsmertila. — Preganjanje duhovstva v onesrečeni Italii svoj pot terpi. V Neapeljnu je bil duhoven Acciardi v ječo vtaknjen, in še postelja mu ni daua. V Akvili na Neapolitanskim so fajmoštra za 17 let na galejo obsodili, ker je kralju Francišku II. zveste kmete prenočeval. V Rieti so semenišče zaklenili, ker so bili pri narodnim praznovanju papeževo bandero razpeli. To-ti je svoboda v tej Viktorjevi novi Italii, da je ni enake pod milim solncem.

Koliko si ti svobodnjaki prizadevajo, laško duhovstvo zapeljati in zoper papeževe pravice nadražiti, kdo bo popisal? Tisti slaboglasni Passaglia je nabiral imena duhovnov zoper papeževo svetno oblast in jih je bil res precejna bral; tode čez 200 jih je v „Armonii“ naznanilo, da so bile njih imena zoper njih vednost in voljo podpisane, in bilo bi jih še več, pa ta list ni hotel več dopisov sprejemati, in tudi so bile na pismu imena duhovnov, ki so že pred daljšim ali krajšim časom umerli; neki genveški list je sprical, da med podpisanimi je bilo sila taci, ki so „suspendirani“, in še več taci, ki več ne nosijo duhovskega ali redovnega oblačila, 974 taci, ki še duhovni niso, 839 imen pa je čisto izmišljenih. Po takim potu je prav lahko napolniti „regiment“ papeževih sovražnikov. Pa tudi taki, ki so sv. Očetu nezvesti, nimajo pri ljudstvu nič veljave. V Modici na Siciljskim je 300 ženskih s palicami in samokresi iztiralo iz cerkve nekiga vsiljenca, ki je v Passagliatovim (sv. Očetu sovražnim) namenu hotel pridigati. — Blagor nove Italije: Njen deficit ali primanjkljaj v državnih prihodkih za leto 1862 je čez štir sto milijonov in že je spet razpreženo posojilo. Spodnje Laško strahujejo briganti. Ministerstvo Rattazzi je šlo fuč! V državni zbor se boje, da bi Garibaldi ne prilomastil ali se ne dal prinesti. Še dobro jim je namreč v spominu, kako je bil neki dan razdražen poskočil, ter je svoje rojstno mesto Nico od Kavurja tirjal, tako da se je Kavur tresel in trepetal, in govori se, da tisto pretresenje je bila klica njegove smerti. Čuda ni, če se rovarji med seboj ujedajo. — Pravijo, da tudi londonska „Bibelgesellschaft“ hoče na Dunaji posebin tednik napraviti. Pričakovati je, da se ponudi tudi kak mufti iz Mekke vedoljubnimu Dunaju koran „explicirati.“ — Mesca kimovca so imeli oo. redemtoristi v Liverpoolu na Angleškem misijon, pri katerim je bilo 5300 ljudi obhajanih, in 24 spreobrnjenecov v katoliško Cerkev sprejetih. — Angleški kraljevič iz Wales-a je o svojim popotvanji v Rimu visjimu irškiga samostana podaril veliko denarja za zidanje podzemelske cerkve sv. Klemena in ga je zagotovil, ko bo kralj, da ne bo pozabil, da tretjina njegovih podložnih so katoličani. — Lee Kroft, v Scheffield-ski grofii, je bil pred malo leti še kakor obljubljena dežela za narveči kalvinske prenapeteže; zdaj je ta oddelik skorej ves katolišk in namerjajo veliko cerkev zidati; katoliške deške in dekliške šole pa že imajo.

Drobtinici.

Bil je pred malo časom bolnik, in ker previdi v svojih težavah, da smert mu je pred durmi, svojo družino vpraša: „Kdo, menite, je naš velik zopernik, h koncu pa vender ravno taisti naše narveči tolažilo za Bogam?“ Pogovorijo se o tej reči družina, in ker umeli niso, ga vprašajo: „Kaj si govoril, ker mi tebe nismo „zastopili“; al te znabiti glava zlo boli?“ „Ne boli me glava ne,“ reče bolnik; „ampak povem vam, kakor ste nad menoj in veliko drugimi vidili, da duhovne smo radi za zlo imeli, in imeli smo jih kakor v zaničljiv pregovor, in tako, sim si mislil, to so ljudje odveč na svetu, — pa grozno sim se motil; ker pogledjte, ob vse sim prišel na svetu; čudi znancov mojih ni; — tedaj na pastirja miliga se še zanašam, — o de bi le hotli k meni priti!“

K—v.

Pristavek. Taka se pač rada godi, da duhoven destikrat nima nič družiga od sveta, kakor delo in nehvaležnost. Koliko terpi z otroci, da jih malo podučí in jim prvo oliko dá v prvem poduku; komej pa iz hlačnic pogledajo, že začnejo duhovnu kljubovati in mu s svojimi razuzdanostmi narveči britkosti delati; razuzdanost jih pahne v hudo revšino in spet so duhovnu na vratu, rekoč: „če pri duhovnu ne bom dobil, kje pa bom?“ Pregreha razuzdancu nakoplje smertno bolezen, in spet je duhoven na versti: o koliko ima z njim skerbi, da bi ga v dobri spovedi

očistil. Koliko je pa še drugih stisk: skorej vsak ima svoje kamne, ki meni, da jih more na duhovna metati, in svoj bič, s katerim ga bije. Torej je pa tudi znano, da ne bo imel pokoja, kdor Kristusa preganja v njegovih maziljencih.

Vred.

Sv. Janez Klimak pripoveduje, da je poznal v nekem samostanu kuharja, ki so ga prav velikrat vidili, da se je pri ognju britko jokal. Neki dan le vpraša nekdo, čemu se tolikrat pri ognju joka? „Kolikokrat pogledam ta ogenj, se spomnim večniga ognja, in nikolj ne morem dosti objokati žalostniga stanú pogubljenih.“ — je bil odgovor.

SPOMEN

součencu

TOMAŽU RAVNIKARJU,

osmošolcu, ki se je undan v Polhovem gradcu preselil iz sadanjega življenja v večnost.

Na trati ročca milo se razcveta,
Ko v spomladanski rosi se leskeče;
Le raj pozná življenja, ne nesreče.
Prihodnost lépo upno si obéta:

Al glej! po cvetki ostra kôsa mahne,
In naglo véne, njé lepôta gine;
Jo živa barva, bliš peresíc mine,
V življenja prvi dôbi révca vsahne.

Takó verstnik naš znanstev in modrosti
Živi med nami upne dni mladosti,
Človeštvu v blagor bit', si glavo vbiva:

Al zgođej pokosi ga smertna sila, —
Že krije černe zemlje ga gomila;
V Gospodu mirno bratec naj počiva!

J. Trobec.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. G. Jož. Boncelj gre iz Teržica po prenapredbi v Ribnico (in ne v Vinico); g. Jož. Novak s Kerke v Vinico.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. B. J—y na P. g.: Zdaj imate 2 gold. že za prihodnje leto prihranjena, tedaj je za naročilo toliko manj poslati. Upamo, da list dobivate. — G. N.: Prejeli in bomo hvaležno porabili. — G. T. v B.: Pismo prejeli; od z—re g. B. nam ni prav nič znano. Pozdrav mu. — G. K. v G.: Hvala! Kar smo zamudili, se bo namestilo. — G. U. v B.: Smo z veseljem prejeli in Vam tudi že odpisali; ravno tudi drugi odgovor prejeli. — G. M.: Smo dobili, in pride na versto. — Č. —lm— na —r—: Živela Vi in g. K.! Zastran rečeniga bodite brez skerbi. — G. V.: Konec imamo že v rokah.

PRIJAZNO VABILO

k naročevanju na ljubljansko

„ZGODNJA DANICA“

za leto 1863.

Ni nam treba praviti, kako tudi v našem narodu blaga iskra, čezdalje več znati in hitro napredovati, zmiraj svitlejši žari in se vnéma že v svitli plamen. V taki okolišini imajo tudi časniki zmiraj več opraviti, v katerih se zedinva v jedru, kar se po svetu in zlasti v domači deželi godi. Cerkevni časniki imajo pa še posebno nalogo (ktere sicer tudi svetni prezreti ne smejo), na npravno življenje svojega naroda se ozirati, napake razodevati in očitati, dobro hvaliti, marsikaj svetvati ali odsvetovati, drugo kaliti, mnenje zastran začasnih dogodb na pravo pot zavračevati, pravo vero braniti, in sploh hudo zatirati, dobro pa razširjati. „Danica“ ima tedaj obširno polje; in kdor noče v domači deželi biti tujic, mu k manjšemu odveč ne bo, če jo bere. Ako je pa svojo nalogo kolikor toliko spolnovala, gre njenim blagim dopisovalcem hvala, ki so jo ranjki mil. škof Ant. Martin Slomšek temu listu pri poslednjih duhovskih vajah na Kiseli vodi izustili. „Danica“ si bo tudi nadalje prizadevala s pomočjo blagih slovenskih pisateljev v časni in večni blagor Slovencev marljivo delati, in bo vsaki deseti dan izhajala, kakor to leto. Potem takem prav serčno in priljudno zahvalimo vse gospode dopisovalce in drage naročnike, in prosimo, naj bi blagovolili tudi nadalje ta domači list podpirati z obilnim pisanjem in neštevilnim naročevanjem; sej želimo, da naj bo vse v Božjo čast in prid preljubega naroda slovenskega.

Veljá pa „Zgodnja Danica“:

Za celo leto po pošti	3 gold. — kr. n. den.
Za pol leta po pošti	1 „ 60 „ „
Za celo leto v tiskarnici	2 „ 60 „ „
Za pol leta v tiskarnici	1 „ 30 „ „
Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača	— „ 20 „ „
Ako je treba napis skoz leto prenapredati	— „ 15 „ „

Luka Jeran,
vrednik.

Jožef Blaznik,
založnik.